

Regels beeldschermwerk op komst

Jan Harmen Kwantes

De implementatie van de Kaderrichtlijn voor veiligheid en gezondheid van werknemers in de Arbowet trekt alle aandacht. Menige congres-organisatie wrijft zich in de handen; er valt weer wat te congresseren. Daar bij zou men bijna uit het oog verliezen dat meerdere EG-richt-

lijnen op arbogebied op ons afkomen. Wat te denken van de 'Richtlijn van 29 mei 1990 betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid met betrekking tot het werken met beeldschermapparatuur (90/270/EEG)'.¹

Deze zogenaamde beeldschermrichtlijn moet uiterlijk op 31 december 1992 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. En het lijkt erop dat de Nederlandse overheid deze termijn zal gaan halen. Vanwaar dit optimisme? Op 29 januari jongstleden heeft de minister van SZW de ontwerpregelgeving ter uitvoering van de beeldschermrichtlijn ter advisering toegezonden aan de Arboraad. En de Arboraad heeft op 23 april zijn advies over de Nederlandse implementatie van de beeldschermrichtlijn gegeven.²

In deze bijdrage enige aandacht voor de belangrijkste artikelen uit het Arbeidsomstandighedenbesluit beeldschermwerk (hierna te noemen: het besluit).

Merkwaardigerwijs kent de Nederlandse arbowedgeving geen enkele expliciete bepaling inzake het werken met beeldschermen.

En dit terwijl elke zichzelf respecterende arbeidsorganisatie tegenwoordig toch ten minste één beeldscherm heeft staan. De klachten over het werken met beeldschermen zijn genoegzaam bekend: hoofdpijn, oogproblemen, stijve nek en schouder etc.

De Europese wetgever heeft gemeend wel regelgeving over dit type arbeid uit te vaardigen, en de weerslag daarvan is te vinden in dit besluit.

Ergonomische eisen

Het besluit is in principe van toepassing op alle werksituaties waar met beeldschermen wordt gewerkt. Dat maakt de reikwijdte van het besluit bijzonder groot. Onder het begrip werknemer wordt in dit besluit verstaan eenieder die gedurende zijn arbeid ten minste twee uren per etmaal gebruikt maakt van beeldschermapparatuur. Daarnaast worden in het besluit ook voorschriften gegeven met betrekking tot de onmiddellijke werkomgeving van het beeldscherm, namelijk de apparatuur

(beeldscherm, toetsenbord, werktafel en werkstoel), de omgeving (ruimte, verlichting, verblinding en reflectie, geluid, warmte, straling en vochtigheid) en de interface computer-mens. Het opvallende met deze ergonomische voorschriften is dat ze niet in het besluit zelf staan, maar in de bijlage van de beeldscherm-richtlijn. Dit heeft tot gevolg dat in het Staatsblad straks eventueel wordt verwezen naar de bijlage van de beeldscherm-richtlijn. Een abonnement op de Publikatiebladen van de EG lijkt op deze wijze een 'must' te worden. Gelukkig heeft de Arboraad geadviseerd om deze voorschriften expliciet bij het besluit te voegen.

Een ander opmerkelijk aspect van het verwijzen van het besluit naar de bijlage van de richtlijn, is dat deze

Nederlandse Arbowedgeving kent geen expliciete bepaling inzake beeldschermwerk.

bijlage zonder tussenkomst van de Nederlandse overheid en adviesorganen (technisch) kan worden gewijzigd. Daarvoor kent de Kaderrichtlijn nl. een speciale procedure via een het zogenaamd Technisch Comité. De Arboraad plaatst dan ook terecht enkele kritische kanttekeningen met deze afwijkende wetgevings-systeematiek.

Werk- en rusttijd

Bepalingen over werk- en rusttijden worden in Nederland geregeld in de Arbeidswet³ en niet in de Arbowed. Maar in dit (arbo!)besluit wordt wel degelijk iets gezegd over de maximale

werktijd achter een beeldscherm; deze mag niet langer bedragen dan twee uur. Na twee uur continu achter een beeldscherm te hebben gezeten moet men of pauzeren, of andere arbeid gaan verrichten.

De pauzes tussen twee uur beeldschermwerk dienen ten minste tien minuten te bedragen, en wordt gerekend tot de normale arbeidstijd. Bij andersoortig werk betekent dit feitelijk dat de functie-inhoud van menige werknemer wettelijk afgewisseld moet worden.

Gezondheidskundige bepalingen

Ook bevat het besluit enkele gezondheidskundige bepalingen. Zo moet de werknemer die voor het eerst beeldschermarbeid gaat verrichten, in de gelegenheid worden gesteld om een onderzoek aan de ogen en van het gezichtsvermogen te ondergaan. Dit onderzoek moet periodiek aan de werknemer worden aangeboden. Mocht het resultaat van het onderzoek daartoe aanleiding geven dan dient de werknemer in de gelegenheid te worden gesteld om een diepgaander oogonderzoek te ondergaan. De eventuele bril die de werknemer als gevolg van bovenstaande onderzoeken krijgt voorgeschreven, dient door de werkgever verstrekt te worden.

Overgangsbepalingen

De werkplekken die na 1 januari 1993 worden gerealiseerd dienen direct te voldoen aan de voorschriften van dit besluit. In de beeldscherm-richtlijn wordt voor bestaande werkplekken een overgangstermijn genoemd van vier jaar. Dat wil zeggen dat bestaande werkplekken pas op 1 januari 1997 zouden moeten voldoen aan de gestelde voorschriften. Vanwege het feit dat de beeldscherm-richtlijn is gebaseerd op art. 118A van het EEG-Verdrag, mag een Lid-Staat strengere bepalingen opnemen bij de implementatie van zo'n richtlijn. De minister heeft van deze

mogelijkheid gebruik gemaakt om de overgangstermijn te bekorten van vier naar twee jaar. De bestaande werkplekken moeten in Nederland dus uiterlijk op 1 januari 1995 voldoen aan de voorschriften van het besluit.

De minister motiveert het een en ander in de adviesaanvraag met de constatering dat werkplekken die niet voldoen aan de in het besluit genoemde ergonomische eisen bijdragen aan een verhoging van het ziekteverzuim.

Gelukkig zijn of worden een aantal bepalingen uit de beeldschermrichtlijn in de Arbowet zelf geregeld. Te denken valt aan de verplichte risico-inventarisatie en evaluatie, voorlichting en onderricht en medezeggenschap.

Het besluit wordt opgehangen aan art. 24 van de Arbowet. Dit artikel biedt de mogelijkheid om door middel van algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) nadere voorschriften rond arbeidsomstandigheden uit te vaardigen.

Andere AMvB's die zijn gebaseerd op dit artikel zijn het Restgroepenbesluit, het Loodbesluit en het Asbestbesluit.

Voor menige arbodeskundige zal het een heel gepuzzel zijn om uit te zoeken welke bepalingen voor hem of haar van toepassing zijn. Zeker ook vanwege de verschillende Veiligheidsbesluiten. In het verleden is vanuit het Ministerie van SZW aangegeven, dat de huidige structuur van de Veiligheidsbesluiten is verouderd. Voor de toegankelijkheid en dus ook de kenbaarheid van arboregelgeving zou het prettig zijn als de regelgeving op grond van art. 24 zou worden gemoderiseerd en gherstructureerd.

Noten

1. Gepubliceerd in het Publikatieblad van de EG (1990) L-156, p. 14-18.
2. Het advies is te verkrijgen bij de Arbo-raad: tel. 079-51 64 64
3. De Arbeidswet zal op termijn worden vervangen door de Arbeidstijdenwet.

Minister moet districts- hoofden op één lijn houden

H.J. van Zwam

**In een bezwaarschriftenprocedure op grond van de Arbowet moet het beginsel van hoor en wederhoor onverkort worden toegepast, een beslissing moet gedragen kunnen worden door de bijbehorende motivering en de minister moet de beslissing van het districts-
hoofd mede beoordelen op overeenstemming met het beleid in de andere districten.**

Illustratie: Wim Hoogerdijk

In een bedrijf voor het prepareren, opslaan en verhandelen van huiden waren in het verleden wel ramen geweest, maar deze waren dichtgemetseld omdat door daglicht een vliegenplaag zou ontstaan. Om die reden was een toezegging in 1973 om opnieuw ramen aan te brengen, (toen de Arbeidsinspectie een zogenaamde 35bis-verklaring voor een Hinderwetvergunning had afgegeven), ook niet nagekomen.

Bij een inspectiebezoek in 1987 maakte de Arbeidsinspectie bezwaren tegen het ontbreken van daglichtopeningen. De huidenhandel vroeg toen ontheffing van het bepaalde in art. 8 VbF aan, doch het districtshoofd weigerde. De werkgever en de meerderheid van zijn werknemers dienden tegen die weigering tot het verlenen van een ontheffing bezwaarschriften in bij de minister.